

Universitätsbibliothek Wuppertal

Lukianu Hapanta

Zwinger, Jakob

Basileæ, [1619]

De somnio, seu Vita Luciani

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1415](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1415)

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ,

Luciani,

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΝΥ.

DE SOMNIO,

περὶ ἡμῶν βίος Δευκίας β.

seu vita Luciani.

Iacobo Micyllo interprete.

ARGUMENTVM.

Occasio huius narrationis videtur sumpta esse ex secundo Xenophontis, de dictis Socratis, ubi Prodicus sophista eodem modo Herculi, pueritiam egresso, narrat Virtutem ac Voluptatem apparuisse, & utramque illud se pertrahere contendisse. Consilium autem & scopus in fine ab ipso Luciano explicatur. Nam ut adolentes pro inopia deficientes, & ad deteriora animum applicantes reuocaret, & ad literarum studia conuerteret, sermonem hunc ait a se institutum esse.

Πρὶ μὲρ ἐπεὶ
παύμην αἰς
τὰ διδασκαλίας
ἀεὶ φοιτῶν,
ἠδὲ τὴν ἡ-

λικίαν προσήκοντα ὅτε πατέρη ἐσκοπέητο μετὰ τῶν φίλων ὅτι καὶ διδάξαιτό με. τοῖς πλείοσι οὐκ ἔδοξε ποιείναι μὲν, καὶ πόνον ποιοῦν, καὶ χρονον μακροῦ, καὶ δαπάνης ὀσμικρῆς, καὶ τύχης δ' ἐπιδόλαι λαμπρῆς. τὰ δ' ἡμέτερα,

ESTI-
RAMA
nus
per in ludū
ire, factus
iā a tate an-

adolescens, cum pater vna cum amicis consilium capiebat, quamnam artem potissimum discendam mihi proponeret. Plerisque igitur videbatur humanitas seu literarum studii & labore multo, & tempore longo, & sumptu non exiguo, & denique & fortuna quadam opus habere. nostras autem res cum pat-

μικρά τε ἔσθ' καὶ ταχέως τισ
 να τῶν ἱπικυρίων ἀπατέρ.
 εἰ δὲ τίνα τέχνην τῶν Βανού-
 σων τότ' ἔμαθον, τὸ μὲν
 πρῶτον ἐθέσθ' ἄν αὐτὸς ἔλαμ
 τὰ ἀρκουῖτα παρὰ τὴν τέχνης,
 καὶ μηκέτι οἰκίσαι ἔσθ' τῆ
 δικήν. ὅρ. ἐν εἰς μαυρὰν δὲ
 καὶ τὸν πατέρα εὐφρατέων, ἅς
 ποφύρων ἅς τὸ γινώσκον.
 δούτιρας οὐδ' οὐκ ἐφείσθ' ἀρχὴ
 πρῶτον, τίς ἀείσει τὴν τέχνην,
 καὶ ῥά τ' ἐν ἱμαθῶν, καὶ ἀνδρῶν
 διουθέων πρῆπουσα καὶ πρόχα-
 ρον ἔχον τῶν χορηγίαν, καὶ
 ἄσκησιν τὸν πόρον. ἄλλ' οὐδὲν
 ἀλλ' ἱπικυρίων, ὡς ἴκαε
 σ' ὁ γινώσκων ἱπικυρίας ἄ-
 λην, ὁ πατὴρ ἄς τὸν ἔσθ' ὅρ
 ἀπιδῶν (παρῶν ἔσθ' ὁ πῶς
 μικρὸς θείσθ' ἄεισθ' ἱρμο-
 γνήσθ' ἔσθ' δούκων, καὶ λιθο-
 ξόσθ' ἱρ τοῖς μάλαισιν ἐν δούκισ-
 μοις) ὁ θεῖσθ' ἔσθ' ἀλλ' ἱπικυ-
 ρίων ἱπικυρίων, ὅσ' παρόντος.
 ἀλλὰ τῶν ἄλλων, δέξασθ' ἱμῶν,
 καὶ δι-

cum paruas esse & modicā,
 tum verò celere quoddā aus-
 xiliū postulare. Quòd si igitur
 arti aliquam mechanicā
 didicissem, fore ut principio
 statim ab ipsa & arte necessa-
 ria vita comparare possem.
 neq; necesse haberē adeo æ-
 tate iam prouectus, domi,
 deq; paterna mensa viuere:
 sed nō multo post etiā ipsum
 patrem exhilaraturum esse
 me, referendo domū semper
 aliquid ab arte quæsitum.
 Alterius itaque consulationis
 caput propositum inde
 est, quænam ars & optima,
 & ad discendum facillima,
 & homine libero maximè
 digna foret: deinde & mi-
 nori sumptū atque instrua-
 mento egeret, multum au-
 tem & sufficientem quæsiū
 suppeditaret. Prōinde alio
 aliam laudante, prout quis-
 que animo affectus, aut
 usu expertus erat, pater ad
 auunculum aspiciens (aderut enim is quoq; & statuarius tum
 habitus optimus, & poliendo marmore inter præcipuos lau-
 datus) Minimè fas, inquit, est aliam artē hic vincere, te præ-
 sente: sed hunc acceptum (meq; demò si rabat) abduc tecum,
 & doce

ἢ διδασκὼν παραλαβὼν ἡ-
 ἴον ἱερὰ τὴν ἀγαθὴν εἶναι, καὶ
 σωαρμοσίω καὶ ἰερομορφία.
 Αὐτάτου ἦν ἡ τέχνη, φύσις
 καὶ ὡς οἶδα, ἔχωρ διέξωτος, ἐ-
 πικμάροισι δὲ τοῖς ἐν τῷ λυρῷ
 παιδίοις. ὁπότι ἦ ἀφελίω
 ἰπὸ τῶν διδασκάλων, ἀπ-
 ἔωρ ἀπὸ τὸν λυρῶν, ἢ βόας,
 ἢ ἴππους, ἢ καὶ ἡ δὲ ἀνθρώπων
 ἀνιπτατόν, ἀκότως, ὡς ἰδόν-
 κωιο ὧ πατρι, ἐφ' οἷς παρὰ
 ἡμῶν τῶν διδασκάλων πληγὰς
 ἐλάμβανον, τότε δὲ ἔπαυτος
 εἰς τὴν ὑφ' ἡμῶν καὶ ταῦτα λέω,
 ἢ καὶ ἔχωρ ἐχόν ἐν μοι τὰς
 ἐπιπιδας ὡς ἐν βραχὺ μαθή-
 τωκα τὴν τέχνην, ἀπ' ἐκείνης
 καὶ τῶν πλαισίων, ἀμὰ τε ἐν ἰπ-
 τήδῃ ὧ ἰδὼκα ἡμῶν τὴν τέχνην
 ἐν ἀρχαῖοις, ἀλλὰ παρὰ διδ-
 αχὴν ὧ θεῶν, μὰ τὴν δὲ σφό-
 δρα ὧ πρῶτα ἀχθῶν.
 ἀμὰ μοι καὶ παιδίων τινῶν
 ἐν ἀτιπῶ ἰδὼκα ἔξω, καὶ
 ἰπὸς ἡλικίας ἰνιδάξιν,
 ἢ φα.

se auspiciandae arti, & ipse tradebar auunculo, non admodū,
 per Iouem, iniquè aut grauiter ferens. Sed mihi etiam lusum
 quendam non insuauem ipsa res videbatur habere: & a-
 pud aequales ad ostentationem & laudem facturum esse,
 si &

& doce lapidum artificem
 probum, & corandem con-
 positorem ac stauarium nos
 bis esse. Poterit enim & hoc,
 natura, vi seis, praeditus fe-
 lici ac dextera. Fecerat autē
 hanc de me coniecturam pa-
 ter ex ludicris à me aliquaddo
 è cera confectis. Quaddo enim
 à praceptoribus domū dimite-
 tebar, abradens ceram, nunc
 boues, nunc equos, interdum
 per Iouem & homines finge-
 bam, non omnino meptè; ut
 eum videbar patri, ob qua-
 tum à praceptoribus quidem
 plagas accipere solebam: hic
 autē ad probandam ingenij
 dexteritatem, haec quoque in
 parte laudis ducebantur. At-
 que adeò bonam ex eo spem
 de me omnes concipiebant,
 ut qui breui adeò artem
 hanc, secundum fingendū
 illam facilitatem perdisce-
 re possem. Simul igitur &
 idonea dies videbatur ea es-

ἃ φανοῦντες θεός τε γνή-
 φων, ἢ ἀγαμάτια τινα μι-
 ρὰ κατασκευάσωρ ἱματωρ τε,
 ἡ ἀκάνοις, οἷς περὶ ἑμῶν, ἢ τὸ
 γὰ πρῶτον ἰκάνοι καὶ σιῶν ὄν
 ὅτι ἀρχομοίσις ἐγγύθιο, ἰερο-
 πία φθ' ἰνὰ μοι ἄος ὁ θεός,
 ἡ κλάσ' μοι ἡρέμα ἡσθί-
 σαι, πλανὸς ἐν μέσῳ ἡσθί-
 ρης, ἐπὶ πῶρ τὸ λεινόν, Ἀρχὴ
 ἢ τοῖ ἡμῶν παντός. σκληρότε-
 ρον δὲ κατ' ἐμάκοντι φθ' ἰνὰ ἀ-
 παείας, ἡσθίαν ἢ ἡσθίαν, ὃ δὲ
 ἀγανακίσεις, σκυτάλιον τινα
 ἡσθίαν ἀποψόν δαδῶν ὁ
 πρῶτος ἐξ περὶ πικρῶς με κα-
 τ' ἐμάκοντι φθ' ἰνὰ ἀ-
 προίμια τῆς τέχνης. ἀπ-
 θρᾶς οὐκ ἡσθίαν ἰπὶ πῶν οἷ-
 κίαν ἀφικνῶμαι, σιωχίς ἀ-
 νολοπόσωρ, καὶ δακρυόσωρ
 τὸς ὀφθαλμοῖς ἡσθίαν, καὶ
 δακρυόσωρ πῶν σκυτάλιον, καὶ
 τὸς μάλωπας ἡσθίαν. καὶ
 ἡσθίαν ὄρωρ πομπή τινα ἡσθί-
 τησα, προοείς ὅτι ἰπὸ φθόνου
 ταῦτα ἡσθίαν, μὴ αὐτ' ἡσθί-
 βαλωμαι κατὰ πῶν τέχνη
 ἀγανα-

tem accusabam: hoc quoque addens, quod invidia quadam
 ista fecisset auunculus, videlicet metuēs ne se in arte superarē.
 Irascente

si deos sculpere, & parua
 quaedā simulachra, cum mi-
 hi, tum illis quibus vellem,
 adornare possem. Ac tū prie-
 mum quidē illud, & incipiē-
 tib' solitū, fiebat. celtē enim
 quendā auunculus mihi tra-
 dens, paulatim tabulā lapis
 deam, quae in medio posita
 erat, cōingere, atq; artē au-
 spicari iubet, triū illud ad-
 monēs: & Dimidiū facili, qui
 coepit, habet. Ceterū du-
 rius impingente me, pra' im-
 peritia, ut sit, tabulā rumpie-
 tur. Auunculus autē indignus
 & scuticā quandā pro-
 pē iacentē corripies, nequa-
 quā mansuetē, aut uti docē-
 tem cōueniebāt, excoepit, atq;
 iniitauit me, h' ita ut mox in
 lachrymas procoemium artū
 mihi verteretur. Aufugiēti
 igitur inde, domum redeo:
 continucq; plulando, & la-
 chrymis oculos opplendo,
 commemorabam scuticam,
 demonstrabam vibices, in-
 miamq; illius crudelitas

Irascente

ἔθαναν ἡσυχίας ἡ δ' ἔμυ-
 τρὸς, ἢ ποτὰ ὡς ἀδελφῶν τοι-
 δορμῶν, ἐπὶ νύξ' ἐπύλθε,
 κατ' ἄρα θοὸν ἔτι ἐνθαυρος, ἢ
 πλὴν νύξ' ὄλεω ἰννοῶν μὲν
 ἢ δὴ τὸ ἔωρ, γελᾶσιμα ἢ μὲν
 ρακίῳ δὴ τὰ ἔρημῶν τὰ μὲν
 τὰ τὰ ἢ ἐκίτ' ὄνατα φρόνη.
 τὰ, ὅ ἀνδρῶν, αὐτοσάδ, ἀπὰ ἢ
 πᾶν φιληνῶν ἀκροατ' ἰδο
 μῶν. ἴνα ἢ καὶ Ομηρον ἔε-
 πο, θείος μοι ἰνύπτιον ἦλθον
 ὄνδρος ἀμυροσίω δὴ νύξ',
 ἰναρῶν ἔτος, ὡς μὲν ἄρ-
 κᾶ πῶδα ἢ ἀληθείας, ἔτι γούῳ
 ἢ μὲν τὸ ὄντορ, χρονον, τὰ τε
 σχήματά μοι ἢ φανύτωρ ἐμ
 τῶν ὄφθαλμοῖς παραμύθ, ἢ
 ἢ φωνῆ ἢ ἀκροατῶν ἰνυπ-
 τος. ἔτω σαφῆ πάντα ἴω. Ἄνο
 γω αἰκίς παθόμενα τᾶν χθ
 οῖν, εἰλόρμει πρὸς ἰουτῶν ἐ-
 κατέρω μάλ' α βιόως, ἢ λα-
 τρῶν. μίρῳ γῆρμει δισπᾶ-
 σαύτο πρὸς ἀπύλας φιλοτι-
 μίμωνα. ἢ ἢ ἄρτι ἢ ἄν ἢ ἐτέ-
 ρα ἢ πικράτα, ἢ παραμυθῶν
 ὄλον ἢ χέ μ. ὄρτι ἢ ἄρ

Irascēte itaq; matre, & mul-
 ta fratri conuitia faciente,
 posteaquam nox superuenit,
 dormiui, plenus adhuc las-
 chrymarū, totaq; noctē co-
 gitabundus iacens. Atq; ha-
 Elenus quidem quæ diximus,
 ridicula pueriliaq; sunt: quæ
 verò deinceps audietis, ne-
 quaquā cōtemnenda sunt, ὁ
 viri, sed quæ admodū auscul-
 tādi cupidos auditores quo-
 que requirant. Nam ut iuxta
 Homerū dicam: Venēre mi-
 hi diuino somniantu, Al-
 mam per noctē, ita clara &
 manifesta, vt nihil ab ipsa
 veritate distarent. Adhuc
 igitur etiā post taniū tempo-
 ris interuallum, & habitus
 eorum quæ mihi tum appa-
 ruere, in oculis harent, &
 ipsa vox auribus quasi inso-
 nat, adeo tum plana fuerunt
 omnia. ⁱ Dux mulieres ma-
 nibus corripientes traha-
 bant me in diuersum, ἵτρα-
 que ad se videlicet, violentē
 admodum & validē. Parum itaque absuit, quin me discer-
 perent, dum inter se ambitiosē adeo contendunt. Nam modō
 hæc superabat, & propemodum totum tenebat me: modō

Ἄ ἄρ' αὖθις τὸ δ' ἑτέρας ἀχό-
 μιῶν ἰδοῦν ἢ πρὸς ἀκρίδας ἐ-
 κχέτρα ἢ μὴ, ὡς αὐτ' ὄψαμι
 λυγρὰ δόλοιο ἢ ἢ, ὡς μά-
 λην τ' ἀπορίων ἀντιποιοῖτο.
 λῶ δ' ἢ μὴ ἐργατικὴ ἢ ἀνορική,
 ἢ οὐχ ἡμῶν τῶν λόγων, τὸ
 χεῖρ τιλῶν ἀναπνεῶν, διεσω-
 σμένη τῶν ἰδιότητων, τὴν ἴσασιν
 ταῦτά μιν ὁμοῖοι ὡς ὁ θεὸς ὁπό-
 τε ξέοι τὰς λίθους. ἢ ἑτέρα ἢ,
 μάλα εὐπρόσθετο, ἢ τὸ σπῆ-
 μα ἐν πρῆξι, ἢ ἰσῶμι. τῶν
 ἀναβολῶν τῶν δ' ἄρ' ἐφ' ἑστί
 μοι διπλάσην, ὁποτέρᾳ βυλοῖ-
 μιν σιωπῶν αὐτῶν, πετέρα
 ἢ ἢ σκληρὰ ἰσῶμι, ἢ ἀνορική
 ἐπιξῶν, ἢ ὡς φίλοι πᾶσι, ἢ ἢ ἢ
 φιλὴ τέχνη ἢ μιν, λῶ χεῖρ ἢ ἢ
 μανθάνειν, οἰκία τῶν ἢ ἢ
 γῆρας οἰκοθῶν, ἢ τῶν ἢ ἢ
 σὺν (ἀπὸ τῶν ἢ ἢ ἢ ἢ ἢ
 τῶν) λῶ ἢ ἢ ἢ ἢ ἢ
 θέω ἀφοτέρᾳ, καὶ μάλα εὐ-
 δοκίμητον δι' ἢ ἢ ἢ ἢ ἢ
 λῶν λῶν μὴ ἢ ἢ ἢ ἢ ἢ
 τῶν ἢ ἢ ἢ ἢ ἢ

addeō tibi & cognata à parentibus. Nam & avus tuus (addens
 nomen aui materni) marmorarius fuit, & avunculus pariter
 & patruus tuus eandē artem exercuere, & per nos inter præ-
 cipuos celebrati sunt. Quòd si igitur voles delirij as nugas

circa

altera, eademq; me ad se ve-
 trahebat. Clamabant autem
 ambæ, accusabantq; mutuò
 sese: hæc, quòd me suū vide-
 licet illa possidere vellet:
 illa verò, quòd hæc frustra
 aliena sibi vsurparet. Erat
 autē altera quidē operaria,
 & virili aspectu, squalida
 coma, manus collo pasim
 obductas habens, succincta
 veste, & marmoreo pulvere
 oppleta, qualis & ipse auuncu-
 culus esse solebat iunc cū
 lapides poliebat. Altera ves-
 tē facie admodum honesta,
 habiū decentem præ se fe-
 rens, & vestes ornatas ac
 mundas induta. Postremò
 autem permittunt meo iu-
 dicio, ut utri earū conuers
 sandū mihi putē, sententiam
 ipse feram. At prior quidem
 dura atq; virilis illa sic cœ-
 pia: Ego, chare puer, Sta-
 tuaria sum, ea quam tu heri
 discere cœpisti, familiaris

¶ παρὰ ταύτης ἀπέχου (ἀπέ-
 ξασθὲ τὴν ἑτέραμ) ἐπιδοῦ δὲ
 καὶ συνοικεῖν ἔμοι, πρῶτα μὲν
 θρέψῃ γυμνῶς, καὶ τὸς ὤμους
 ἕξαις καρτερῶς, φθόνῳ δὲ παν-
 τὸς ἀπόρησον, καὶ οὐποτε
 ἀπαίεπι τὴν ἀποδρασίω, τὴν
 πατριδα καὶ τὰς εἰσέως λα-
 ταλιπῶν, δὲ ἐπὶ λόγοις ἐ-
 κανύσοντά σε πάντο. μὴ
 μισαχθῆς δὲ τῷ σῶματι
 τὸ εὐτελές, μὴ δὲ πῶς ἐδῆτ
 τὸ πινάριον. ἀρξὲ τῶν ζω-
 τῶν ὀρμάμεν καὶ φασίας
 ἐκῆν, ἔλαξε τὸν Δία, καὶ
 Πολύκλατον τὴν Ἡραν ἀρ-
 γάετο, καὶ Μύρων ἐπηνέδου,
 καὶ Πραξιτέλης ἰθαυμάδου.
 πρῶτον μὲν τοῦ οὐλοῦ μὴ
 τὰ τῶν θεῶν. ἂ δὲ τῶν υἱ-
 γυνοῖο, πῶς μὲν ὃ κλαυδὸς
 αὐτὸς παρὰ πᾶσιν ἀνθρώ-
 ποις γυνοῖο; ἴλατόν δὲ ἢ τὸ
 πατέρα ἀρδέξας, περιόλις
 ἴσον δὲ ἀρφανῆς καὶ τὴν πα-
 τριδα. ταῦτα καὶ ἐπὶ τῶν
 πλάουα δὲ πλάουα, καὶ βαρ-
 φαίλου, πᾶμποτα ἔπρη
 τὴν,

circa quas ista versatur (ina-
 dicans alteram) abstinere, ac
 mecum degere, principio ge-
 nerosè educaberis, hume-
 rosq; habebis validos, & ab
 omni invidia alienus eris, ne-
 que unquam in terras alienas
 atque externas hinc abibis
 relicta patria, atq; domesti-
 cis tuis: neq; etiam ob verba
 & orationem modò lauda-
 bunt te omnes. Neq; verò a-
 uerferis corporis hanc fra-
 gilitatem, aut vestium sorditi-
 tiem. Nam ab his iniurijs pro-
 fectus etià Phidias ille, Iouè
 spectandum exhibuit, & Po-
 lyceletus Iunonem fabricauit:
 præterè Myron laudibus
 veltus est, & Praxiteles in
 magna admiratione fuit.
 Adorantur itaque nunc illi
 cum ipsis illis Dijs quos scul-
 psere. Quòd si igitur hor-
 rum vnus tu quoque fores,
 quomodo non celebris &
 ipse apud omnes homines
 fieres? Patrem certè bea-
 tum efficeris, & patriam
 tuam omnibus spectabilem redderes. Hæc, atque etiam plura
 his, balbutiundo, & pleraque barbarè pronuntiando, dixit
 Statuaria,

τέχνη μάλα δὴ σπουδῆ σωεί-
 ρεσα, καὶ πάθει μὲ παρωμί-
 νη, ἀπ' οὐκίτη μίμνημα τὰ
 πᾶσι δὲ ἴδι μὲ πλὴν μὴ-
 μίω διέφραση. ἐπεὶ δ' οὐδ'
 ἐπαύσατο, ἀρχεται ἢ ἑτέρα
 ὄδ' ἕπος ἰσθ' ἢ, ὃ τέκνον, παι-
 δία αἰμὴ ἴδι σωήθης ἔσι, καὶ
 γνώσειμ, αἰ καὶ μὴ δὴ εἰς τίς
 λ' ἔμω παύρασαι. ἢ ἴκα
 μὲν οὐδ' τὰ ἀγαθὰ ποιεῖν λι-
 θεξόμ' ἔγνομ' ἔμω, αὐτὴ
 πῆρα μὲν ἔδην ἔδ' ὅτι μὴ ἔρ-
 γάτης ἔσθ, ἔδ' ὁ σώματι ποινῶν,
 ἔδ' ἔμω τὸ πλὴν ἅπασαν ἐλ-
 πίδα τὸ βίη τεθαμνίμ' ἔφα-
 ρὴς μὲν αὐτὸς ἔμω, ὀλίγα καὶ
 ἔγνομ' ἔλαμβάνωμ, ταπεινὸς
 πλὴν γνώμω, ἰντιλὴς δ'
 πλὴν πρόσδομ, ἔτι φίλοις
 ἔπιδικάσιμ' ἔμω, ἔτι ἰχθροῖς
 φοβέρδς, ἔτι τοῖς ποτίτας
 ἔπιλάτῃς. ἀπ' αὐτὸ μόνωμ ἔρ-
 γάτης, καὶ τῶν ἐν τῷ ποινῶ
 ἔπιμυθίς, αἰ τὸν πῆ ἔχονε
 τα ἔπισηθῶμ, καὶ τὸν ἔπι-
 γαρ δὴ ἀνάμωμ θραπῶμ,
 καὶ ὁ

Statuaria valde sanè studio.
 se omnia connectens, & me
 in suam sententiã adducere
 cupiens: sed non vltra memi-
 ni. plurima enim memoriã
 iam effugerũt. Ceterũm vbi
 tandem finẽ fecit, cum alie-
 ra illa in hunc fermè modum
 orditur: Ego verò, ô fili,
 Humanitas sum, iam nunc
 cõsuetã ac nota tibi: tamesi
 ad finem aut plenum nondũ
 periculũ mei feceris. Quan-
 ta igitur bonã Statuaria ista
 tibi præstatura sit, si eam ar-
 tem didiceris, ipsa modò e-
 numeravit. Nihil enim aliud
 nisi operarius eris, corpore
 laborans, & in eo totã spem
 vitæ positã habens, obscur-
 rus ipse degens, modicum
 & minime generosum qua-
 sum faciens, deiectus ani-
 mo, tenuis ac pauper¹ re-
 ditibus. Deniq; neque ami-
 cis expeibilis, neque inimi-
 cis formidabilis, neque e-
 tiam inter ciues beatus ha-
 bitus: sed hoc solũ, opifex videlicet quispiam, & ex multa
 atque promiscua plebe vnus, præstantiorem te semper for-
 midans, & dicendo valentem præ oculis habens ac palpsans:

⊙ in

καὶ βίον ἴω, καὶ τὸ κρείττο
 ἔρω ἔρμαιος ὄν. εἰ δὲ καὶ
 Φιδίας, ἢ Πολύκλειτος ἢ γέ
 νοιο, καὶ θαυμαστὰ ποικίλα
 ἐξήραστο, τὴν μὲν τέχνην
 ἀπαντὸν ἰπαινέσονται, ἐκείνῃ
 δὲ ὅστις τῶν ἰδόντων, εἰ νοῦν
 ἔχει, ἰδέσθαι ἄρ' οἱ ὅμοιοι
 γινώσκουσι. οἱ δὲ ἄρ' ἦς, βίαι
 καὶ καὶ χερσίν, καὶ
 ἀρχαροβίαι ἢ νομιότησι.
 ἄρ' δὲ μοι πείθει, πρὸς μὲν
 οἱ ποικίλα ἐπιδέξω παλαιῶν
 ἀνθρώπων ἔργα, καὶ πράξεις
 θαυμαστές, καὶ λόγους αὐ
 τῶν ἐπαγγέλλουσα, καὶ πάν
 των ὡς ἀπέριμπερον ἀρ
 φάνουσι. καὶ τὴν ψυχὴν, ὅτι
 πρὸς οἱ λιναῖοι τὰ ὄντα, κα
 τακομίσω ποικίλῃ καὶ ἀγα
 θοῖς κοσμίμασι, σοφροσύνῃ,
 δικαιοσύνῃ, εὐσεβείᾳ, πραότητι,
 ἐπιεικειᾳ, σωφροσύνῃ, καρτε
 ρείᾳ, τῶν καλῶν ἔρωτι, τῇ
 πρὸς τὰ σιμόνοτα ὀρμῇ. ταῦ
 τα δὲ ἔστιν ὁ τῆς ψυχῆς ἀκί
 ρατος ὡς ἀλυθῶς λόγος.

λίσι

suetudine, aequitate, prudentia, fortitudine, amore hones
 sti, & pulcherrimarum quarumcunq; rerum desiderio. Hæc
 enim animi ornamenta sunt, verè sincera atque perpetua.

& in summa, leporis quan
 dam vitam agens potentio
 risq; lucrum existens. Quòd
 si etià Phidias vel Polycle
 tus fias, præclaratq; & admi
 ratione digna multa opere
 præstiteris, autem quidè lau
 dabunt omnes: atqui ex aspi
 cientibus tibi similis esse op
 tarit, nemo erit, qui modò
 mentè habeat. Qualis qua
 lis enim fueris, nihil nisi rurs
 dis quispiam opifex, manibus
 laborans, & hysdem victum
 queritans, censeberis. Con
 trà autem si mihi obseque
 ris, principio tibi ostendam
 multa veterum virorù præ
 clara opera, & res admira
 tione dignas. Deinde & o
 rationes illorum tibi renun
 ciando, & omnium (ut sic
 dicam) expertum te reddenda
 animum (quod præcis
 pium in te est) exornabo ti
 bi multis ac præclaris or
 namentis: modestia scilicet,
 iustitia, pietate, man
 suetudine, aequitate, prudentia, fortitudine, amore hones
 sti, & pulcherrimarum quarumcunq; rerum desiderio. Hæc
 enim animi ornamenta sunt, verè sincera atque perpetua.

λίσσῃ δὲ σὶ ὄτι παλαιὸν δέδωκεν,
 ἔτι νῦν γυμνάσια δὸν, ἀλλὰ καὶ
 τὰ δούρα πέφρα μετ' ἐμῶ.
 καὶ ὅλος, ἅπαντα ἀπόθε ἐσι
 τὰ τε θῆα, τὰ τε ἀνθρώπινα,
 ἕκαστ' ἀποκρίσσει διδάξομαι.
 καὶ ὁ νῦν σφῆς ὁ τῶ δῆσθ,
 ὁ βυβλῶσάφωσ τὶ περὶ ἀγῶ
 σῆσ οὔτω τέχνης, μετ' ὄλιγ
 γων ἅπασσι γλωτῶσ, καὶ ἐπι
 φθονῶσ ἴση, τιμῶμῶσ, καὶ
 ἱπτανῶμῶσ, καὶ ἐπὶ τοῖσ ἀεί
 σῆσ ἐν δολικῶμῶσ, καὶ ἐπὶ τῶν
 γυμνῶσ καὶ πλοῦτωσ προχόντων ἀ
 ποδελπόμῶσ, ἰωήτα μὲν
 Ζωαῦτω ἀμπιχόμῶσ (δῆσ
 ξαθε τῶν ἑαυτῶσ, πάντων δὲ λαμ
 πρῶσ ἱφῶρα) ἀρχῆσ δὲ καὶ
 πῶσθῆσ ἀξίωμῶσ, καὶ ἐν
 πῶσ ἀπὸ δὲ μῶσ, ὅσθ' ἐπὶ τῶσ ἀλ
 νοδολαπῆσ ἀγνώσ ὅσθ' ἀφασ
 νῆσ ἴση. Ζωαῦτῶσ ἵσ περιθῶ
 σω τὰ γνωσίματα, ὅσθ' τῶσ
 ὄρῶντων ἑκασθ, τὸν πλε
 νῆσιν λιμῶσ, δῆσξῆσ σὶ ὅσθ' ἀ
 κῆστω

Neq̄ autem latebit te neq̄ ve
 terū quicquā, neq̄ eorum quae
 in praesens geri debent: sed ea
 quae agi conueniet, quaeq̄ de
 cent, me duce loq̄e ante pro
 spicies. Et in summa, omnia
 quae cunq̄ seu diuina seu huma
 mana sunt, paruo tempore
 docebo te: & qui nunc pauper
 atq̄ inops es, istius nescio cus
 ius filius, qui de arte adeo ita
 liberali nescio qd̄ consultas,
 haud ita multo post nimum
 felix, nimumq̄ beatus omnib.
 videberis, dum & honoribus
 afficeris, & laudibus effere
 ris, & pulcherrimarum qua
 rum cunq̄ rerum gloria cele
 braberis, illorum etiā qui di
 uitijs ac genere ceteris ana
 testant, in te animis atq̄ oculo
 bus conuersis: ac destitū quide
 tale geres (demonstrans suū
 gerebat aut̄ admodum splen
 didum) Magistratibus vero,
 & primo in confesso hono
 re ante alios dignus existimaberis. Et si quando aliquo pere
 grē abiens proficisceris, etiam in aliena terra non ignotus
 aut obscurus eris. ^m Talibus scilicet ornamentis ego te insi
 gnam atq̄ conspicuum reddā, ut eorum quoq̄ qui te aspicient,
 quisq̄ proxime astantē leuiter impellens & commouens, ⁿ di
 gito te

ἄλλο, οὐτ' ἰκᾶν ἄλλο.
 ἄνδρι σπελάς ἀξίον ἢ, καὶ
 τὸς φίλους, ἢ καὶ τῶν πόλιον ὄλιων
 καταλαμβάνει, εἰς οὐ πάντων
 ἀρθελέφοντων. καὶ πολλὴ λυγρῶν
 τύχης, λιγυρότου οἰσομοῖ ἀ-
 κούσονται, θαυμάσιον, καὶ ἐν-
 δλωμονίζοντες οἱ τ' λόγων τ'
 δλωάμως, καὶ τὸν πατέρα τ'
 εὐποτίας. ὁ δὲ λυγρῶν ἄ-
 ρα ἀθανάτοι γίνονται τινε
 εἰς ἀνθρώπων, τὸ τὸ πικρῶν
 ποιῶν. καὶ ἔν ἄνδρος ἐκ τ'
 βίος ἀπλοῦς, οὐποτε παρῶν
 σωθῶν τοῖς παιδωμοίς,
 περὶ μιλῶν τοῖς ἀείσις. ὁρᾶς
 τὸν Δημοδοσίω ἐκᾶνον, τι-
 νος ἠδὲ ὄντα, ἐξ ἠλικὸν ἰποῖν.
 ὅς ὁρᾶς τὸν Αἰσχίω, ὅς τυμ-
 πανηστίας ἠδὲ λυ, ἀπ' ὄμως
 αὐτὸν δι' ἐμὲ Φίλιππ' ἰθε-
 ράπωνον, ὁ δὲ Σωκράτης, καὶ αὐ-
 τὸς τὸ πᾶν ἠερμεγλυφικῆ τῶν τε
 παρᾶς, ἐπεὶ δὲ τὰ χίμα σωθῆναι
 τ' ἐρέεινον, καὶ θραπτόσας
 παρ' αὐτῆς, καὶ τὸ μὲν ἠδὲ ὡς
 ἰθὺς, ἀκείας ὡς παρὰ πᾶσι τῶν
 ἔδωται,

res autem, qui & ipse inter statuariam hanc artem enutritus
 fuit, & simulatq; primum intelligere coepit meliora, relicta
 illa transfugit, ad me nimirum: audis ut nunc ab omnibus
 decans

gito te demonstret, atq; Hic
 est ille, dicat. Iam si quid stu-
 dio dignū accidet quod vel
 ad amicos, vel etiam ad i-
 psam ciuitatē pertinebit, o-
 mnes in te oculos atq; ora
 cōuertent. Atq; si tum aliquē
 fortē dixeris, pleriq; hiantes
 auscultabunt, admirantes &
 pradicantes tum te ob dicē-
 di vim, & orationis potesta-
 tem, tum etiā patrem tuū ob
 felicitatē prolis. Et quod di-
 ci vulgō solet, quod ex hom-
 nibus quidem immortales
 redduntur, id quoq; tibi da-
 bo. Nam postquā ipse ex hac
 vita decesseris, nunquā desin-
 nes cōuersari doctis, & con-
 suetudinem habere cum o-
 ptimis. Demosthenē illum
 certē vides, cuius filius fue-
 rit, & quantum ego eundem
 reddiderim. Vides & Aes-
 chinem, qui tympanistris
 cuiusdā filius erat, & tamen
 propter me etiam Philippus
 rex illum palpaui. P Socra-

ἀδελταῖς, ἀφ᾽ ὧν δὲ αὐτὸς τηλι-
 κότες καὶ σοῖετες ἄνθρωποι, καὶ
 πράξεις λαμπρὰς, καὶ λόγους
 σμυνῶς, καὶ σχῆμα ἐπιπέτης, καὶ
 τιμῶν, καὶ δόξων, καὶ ἔπαινον, καὶ
 προσηφίας, καὶ δαύαμιον, καὶ ἀρε-
 χῶς, καὶ τὸ ἐπὶ λόγοις εὐδοκί-
 μιᾶν, καὶ τὸ ἐπὶ αὐτίσει εὐδαι-
 μονίᾳ, ὅσα χιτάνιον τε κίνα-
 ρὸν ἐνδύσει, καὶ σχῆμα δελο-
 πηπίς ἀναδύψη, καὶ μοχλία, καὶ
 γλυφῆα, καὶ κοπίαι, καὶ κολα-
 πῆρας ἐν ταῖν χειρῶν ἕξτε,
 ἡκάτω ὑγρῶδες ἕς τὸ ἔργον,
 χαμαιπιτῆς, καὶ χαμαί(γη)θ,
 καὶ πάντα πρόσωπον ταπεινὸς, ἀ-
 νακύντων ἢ ἐδὲπῶς, ἕδὲ ἀνε-
 φῶδον, ἕδὲ ἐλασθῆριον ἐδὲν
 ἱπινῶν, ἀλλὰ τὰ μὲν ἔργα ὀ-
 πως ἐνυθμα καὶ ἐδοχίμορα
 ἕστα σοι προουῶν, ὅπως ἢ ἀνα-
 τὸς ἐνυθμὸς τε καὶ ἰόσμιθ
 ἕσον, ἢ κίσα πεφροσικῶς, ἀπὶ
 ἀτιμότερον ποιῶν σαυτὸν
 ὄν ταῦτα ἔτι λιγέσις αὐτῶ,
 ἢ κλειμένας ἐξὸ τὸ τίλθ
 τῶν λόγων, ἀναςὰς ἀπιφῆ-
 νάμω καὶ.

decantetur: Igitur relinquēs
 tantos ac tales hosce viros,
 res adēō splēdidas, oratio-
 nes tā graues ac illustres, ve-
 stium ornamenta, honorem,
 famam, laudē, primos affe-
 sus, potentiā, imperia, demq;
 & illam quā ex dicendo cō-
 sequēris gloriam, & qua te
 omnes ob prudentiā prae-
 cabunt, felicitatē: tuniculā
 aliquā induēs sordidā, habi-
 tumq; affumes seruilem: ve-
 stes praeterea & ceteras, & id
 genus caetera sculpedi cadēō
 diq; instrumenta in manibus
 habebis, deorsum inclinatus
 in opus, humi repens, de-
 missus, demq; modis omni-
 bus abiectus & contemptus,
 nunquam autem neq; exper-
 giscens, neq; virile aut li-
 bero homine dignum quic-
 quā cogitās, sed in opera in-
 tentus, ut illa videlicet pro-
 portionibus suis consona &
 bene formata tibi reddatur:
 de te ipso autem, ut & con-
 cinnus & ornatus incedas, minimē curam gerens, sed te ipsis
 istis saxis contemptiorem reddens. Adhuc igitur dicente haec
 illa, non expectato orationis sine surgens sententiam tuli:

& reli.

καὶ τὴν ἀμορφὸν κένω, καὶ
 ἔρατι κλέδ' ἀρλιπῶν, μίτ' ἐβα-
 νορ πῶς τὴν σαθρίαν μάλα
 γυγῆας. ἢ μάλασε, ἐπεὶ μοι
 καὶ εἰς τοῦτο ἤλθον ἢ σκυτάλη,
 ἢ ὅτι πλεῖστές τούτους ἐκ δολί-
 γας ἀρχομένη μοι χθὲς ἐνε-
 τρήσατο. ἢ δ' ἀρλιπῶν, τὸ
 μὲν πρότερον ἢ ἀνέβη, καὶ τὸ
 χεῖρα σικκρότα, καὶ τὸς δὲ
 δούλας ἐνέτασε. τέλ' ὅ δ' ἄσ-
 περ τὴν Νιόβην ἀνέδοξεν, ἐπι-
 πύχει, ἢ εἰς λίθον μεταβέβηκε
 ὧ. αἶψ' ἀπάροξα ἔπαθε, μὴ
 ἀπίστευτε. θαυμαστοὶοὶ ἦδ'
 οἱ ὄνταροι. ἢ ἑτέρα δ' ἐπὶ μέ-
 ἀπίστευσα. ἴσ' ἄρα ἂν ἀμείβο-
 μίαι σε, ἔφη, τῆς δ' τῆς Δικαιο-
 σωμῆς, ὅτι λαλῶς τὴν Δικλή
 ἐδικασσας ἢ ἐλθεῖ ἦδ' ἢ, ἐπιβυ-
 θεὶ τῶν τῶ δ' ἄχματ' ὅ (δέξα-
 σά τι ὄχημα ἰσοπέραρον ἰπ-
 πων τινῶν, ὧ Πηγάσῳ ἐοικῶ-
 τωρ) ὅπως ἴδης οἶα καὶ ἡλικά
 μὴ ἀκολοθῆσας ἐμοὶ ἀγνοῖ-
 σεῖν μετὰς, ἐπὶ δ' ἀνῆλθον,
 ἢ μὲν ἠλαυνε, καὶ ὄφρα ἰόχα.
 ἀρβῆς

et relicta deformi et oper-
 ratrice illa, transiit ad Hus-
 manitatem, admodum gau-
 dens, præcipue postquam mihi
 etiam in mentem venit scuti-
 ca, et quod plagas statim
 non paucas incipienti mihi
 pridie illa inflixisset. Porro
 relicta illa, principio quidem
 indignè ferebat, complodens
 batq; manus, et dentibus in-
 fremebat: postremò autem,
 quemadmodum et Nioben au-
 dimus, ita hæc quoq; diri-
 guit, et in saxum mutata est.
 Quòd si igitur incredibilia
 passa esse videtur, ne mira-
 mini. Somnia enim miri-
 fica sunt, et mira operari
 solent. Altera autem ad me
 respiciens: Proinde, inquit,
 ego tibi hanc iustitiam re-
 pendam, quoniam cau-
 sam hanc bene et rectè iu-
 dicasti. Veni igitur, et as-
 scende vehiculū hoc, (com-
 monstrato quodam vehicu-
 lo, quod alatis equis quibus-

dam. Pegaso similibus vehebatur) ut videas qualia ac
 quanta ignoraturus fuisses, si me non secutus esses. Ceterum
 postquam ascendi, illa quidem agitare atq; aurigari cepit:

ἀρβύς δ' ἄς ὕψ' ἰθά, ἱερο-
 ποιῶ ἀπ' ἑὸ ἀρξάμην ὁ ἀ-
 ρεῖ πρὸς ἰσπίραρ πόλεος, καὶ
 ἔθνη, καὶ δῆμος, καθάπερ ὁ Τει-
 κλονίμ' ἀποπέραρ τ' ἰς τὴν
 γλῶ, ἐκίτι μὲν τοῖ μέμνημαί δ'
 τι τὸ σπερόμφορ ἱένο λῶ.
 πρὸ τῶ μόνον, ὅτι καθ' ὅσον
 ἀφορῶντων οἱ ἄνθρωποι, ἰπὲς
 πρῶν, καὶ μὲν ἀφ' ἡμῶν καθ'
 ὅς γ' ἔροισιν τῆ πῆσος, παρ-
 κήμορ. δειξά & ἂ μοι τὰ το-
 σάυτα, καὶ μὲν τοῖς ἐπ' αὐτοῖς ἰ-
 κένοῖς, ἰπ' αὐτῶν ἀφ' ἡμῶν, ἐκί-
 τι τὴν αὐτῶ ἰοδῆτα ἱκένω
 ἰπ' ἀδελφάτα, λῶ ἔχορ ἀφί-
 πλάμ' vos, ἀπ' ἡμοῖ ἰολόου
 ὑπάρυ φὸς τῶ ἐπ' αὐτῶν ἰκ-
 ἴαδα δ' ὅσ' οὐκ ἔσ' ὡσπερ ἰσά-
 τα, καὶ ὡσπερ ἰσάτα, ἰδ' ἐκινῶ
 καὶ ἰκένω τὴν ἰοδῆτα, καὶ
 μὲν, ὅτ' ἡμοῖ μὲν, καὶ τι καὶ ἰ-
 μνησιν, οἷα μικρῶν δ' ἄρ' ἰ-
 ἐμὲ ἰδ' ἰσάσαν. τὰυτα μὲ-
 μνημαῖ ἰδ' ἄρ', ἀντίπαις ἔτι ἄν,
 ἡμοῖ

igitur & patrem astantem, atque expectantem me, com-
 monstravit ei vestem illam, & me ipsum qualis redirem: sub-
 movitq; eum, quam parum abfuerit quin mimime digna de
 me ille cum amicis suis statuisset. Atque hæc quidem me-
 mini videre me: cū primū ē pueritia egressus, essem,
 plagatum

Ego verò ubi iam in sublime
 sublatus fui, observabam &
 contemplabar, ab oriente in-
 cipiens usq; ad occidentem,
 vrbes videlicet & populos,
 non aliter quàm Triptolemus
 olim, spargens quiddā nī ter-
 ram: quanquam non amplius
 memini quiddam illud fue-
 rit quod tum spargebam, ni-
 si hoc solū quodā fursum aspī-
 cientes homines laudabant
 me: & ad quoscunq; volan-
 do perueneram, cum multā
 prædicatione & gratulatio-
 ne me prosequerantur, &
 quasi deducebant. Porro ubi
 illa hæc tantā mibi, & me-
 ipsum collaudantiibus illis
 demonstrasset, reduxit rus-
 sum, non amplius eadem ve-
 ste illa indutum, quam ha-
 bueram ab initio auolans,
 sed videbar mihi tum ad-
 modum delicatus & splen-
 didus redire. Deprehendens

καὶ τοίνυν λέγω τῶν ὄντων
 ὅτι ὑμῖν διηγήσαμην ἡμέτερον
 ἔννεμα, ὅπως οἱ νέοι πᾶσι τὰ
 βελτίω πρῆπουσιν, καὶ πω-
 δέας ἔχουσαι, καὶ μεδίσει ἕ-
 τις αὐτῶν ἴσθι πρῶτος ἰθιλο-
 καυῆ, καὶ πᾶσι τὰ ἴσθι ἀρ-
 κλινῆ, φῶσι δὲ ἀγρῶν ἄγ-
 ρῶν. ἰπρῶτον δὲ οὐκ ἔστι
 οἷός ἐστι λέγειν ὅτι ἀύσας
 τῶ μύθῳ, ἰκαυδῶν ἰαυτῶ πᾶ-
 ράδαγμα ἰμὲ πῆσησάντῳ,
 ἰννοσῶν οἷός μιν ἄν, πᾶσι
 τὰ λέγειν ἄρμη, καὶ πω-
 δέας ἰπρῶτον, μηδὲν ἀρ-
 δαλιάσας πᾶσι τῶν πρῶτων
 τῶν τότε. οἷός δὲ πᾶσι ὑμᾶς
 ἰπανηάλυθα, καὶ καὶ μηδὲν ἀλ-
 λο, δὲ ἀγρῶν τοῦ τῶν ἰθιολῶν
 φων ἀλοζότερος.

minimè deiectus aut fractus animo ob eam paupertatē in qua
 tunc fui : deinde qualis ὅ huc ad vos ascenderim, qui certē
 ut nihil aliud, aut amplius, nullo tamen statuario-
 rum istorum inferiori aut ob-
 scurior euasi.

Promde ὅ ego somniū hoc
 vobis exposui, ea videlicet
 gratia; ut adolescentes ad
 meliora studia conuerteren-
 tur, ὅ humanitatem ample-
 cterentur : ὅ maxime si quis
 eorū prae inopia ὅ pauper-
 tate peius de seipso statuit,
 animūq; ad deteriora decli-
 nat, ingenium non illiberale
 illiberaliter perdendo Con-
 firmabitur enim talis ali-
 quis, sat scio, ὅ quasi con-
 ualescet, vbi sermonem hūc
 audierit, idoneum atq; suf-
 ficiens exemplum me sibi
 proponens : vbi videlicet
 ipse secum cogitabit, qualis
 ego ab initio existens, ad o-
 pima prouectus fuerim, hus
 manitatemq; appetuerim;

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

OMNIVM in primis efficax ad studia
literarum incitamentū. Lucianus enim
quanto præster animo vigere quàm
corpore, hic sub duarum mulierularū
typo ostendit: ad imitationē enim Her-
culis Prodicī, sub id tempus fermē quā-
do Pythagoreum ingressurus erat biuium, atq; delibe-
rabat cui potissimum generi vitæ sese accommodaret,
in somno sibi Statuariam & Pædiam apparuisse fingit,
quarum pro se utraq; ipsum ad sui studium trahere co-
nata sit. Deniq; suomet docet exemplo, eruditionem po-
tissimum (vix pote qua animus, nobilior sanè hominis
portio, excolatur) iuuentuti amplectendā, adolescentia
enim consilijs admodū imbecilla est: & quanquā indo-
les interdum in iuuenibus non mala existat; ætas tamen
flexilis, & ad quemuis animi impetū mobilis, & multæ
ad deprauandū occasiones supersunt. Hinc etiam blan-
ditur ocium, horum inuitant voluptatum illecebræ, aliò
prauorum sodalium vocant commercia. Vt ergo hosce
vitiourum scopulos salua nauī euitet adolescens inco-
lumis: hunc Luciani librum frangi esse docentem, illi di-
ligentissimè legendum & crebra recordatione repeten-
dum suadeo, ne quando per ignauiam & animi socor-
diam vitiourum vitam ingrediens, per omnia flagitiorum
genera volutatus, tandem in præceps ruat.

a DESIERAM nup. in ludū ire.] scil. literariū & scho-
lam, in qua literis operam dabam. Freqvenssimè autem ludus
pro loco ipso, in quo aut corporis vires, aut ingenij acumen ex-
ercemus, accipitur; quod Græci etiā dicit rē γυμνάσιον: hoc est,
ab exercendo, γυμνάσιον vocant. Omnem enim scholam (vt A-
scanius ait) Romani ludum dixerunt. q̄ Cic. 2. de Orat. ludum

pro Rhetorum schola dixit: Tum hoc in ludis (inquit) non precipitur; faciles enim causæ ad pueros deferuntur. Plaut. in Merc. Hodie ire in ludum cecepi literarium. b Humanitas seu literarium studium.] Quoniam eruditio & bonarum artium disciplina soli homini sunt propria, factum est, ut nōd ea i humanitas pro eruditione, & bonarum literarum scientia accipitur. Gell. lib. 13. cap. 15. adducens Varronis locum ex lib. 1. rerum humanarum. Praxiteles, inquit, propter artificium nemini est paulum humaniori ignotus. Cic. in Verr. Tu sine vlla arte, sine humanitate, sine ingenio, sine literis solus iudicas. c Literæ etiam vocantur λογική. i. disciplina, quæ literarum monumentis continentur. Plaut. in Truc. Literas didicisti, sine aliis discere. e Deniq; & fortuna quædam.] Fortuna in utroq; numero pro diuitijs accipitur. Horat. lib. 1. Epist. 5. ad Torquatum:

Quod mihi fortunas, si non conceditur vti; ubi subaudiendum, expetam vel optem. Cic. de Amic. Sæpe enim quibusdam aut animus abiectior est, aut spes amplificandæ fortune fractior. d Nostras autem res.] Res quoque pro bonis sine substantia accipitur, & c. Terent. in Phorm. Ac si talentum rem reliquisset decem, primus esset, &c. Unde rem habere, pro diuitem esse dicimus. Cic. 2. Offic. Non esse duo milia hominum, qui rem habeant. e Arte necessaria vitæ comp.] Qui enim sapiunt, etiam si suppetat abunde res familiaris, tamen liberos suos opificem aliquod discere cogunt: quod, si contingat ut fortuna auferat opes, aut in exilium ire iubeantur, sic quo sibi victum parent. Vnicum enim confugium in egestate est ars honesta. Nam hæc neq; eripi potest à laicis: & quocunq; terrarum abeas, te comitatur, nihil adferens sarcinæ.

f Statuarius optimus, & poliendo marmore.] Sunt qui statuariam in quinque distribuunt species de rationibus subiectæ materiæ, siquidem lignorum vel æboris elaboratrix comice nuncupatur: ex quo & artifices id genus quibusdam dicti desectores. Quæ argillam tractat, plasticæ vocari solet: atque gypsum, paradigmaticè, quoniam à typis non abscedit. Gypsochoos sunt qui dicunt ipsos artifices. Quæ lapides scalpit, colaptice nomen habet, seu sculptura: λιθοδόξος appellans hosce, quæ dictione hic videntur Lucianus, & ἰερογλύφος. i. sculptor, Mercury

Mercurij statuarius. Postremo, quæ cum metallis contrahitur, glyphice est, vel sculptura, cuius ratio duplex: nam si cera adhibeatur, deductionis ratione, agogice vocatur. Etenim à standendi argumento $\chi\mu\alpha\lambda\omega$, alteram dixere. Porro anaglyphicem intelligunt, quum ita exculpimus, ut promineant imagines: diagraphicem verò ad impressuram spectare. Nam encolaprice, laminas calando conformat, sicut vasa toreutice, ac sibilas, candelabra, id genus plura. Encastice, vel inustoria, argenteum, et vitrum expingit, unde encastum dicere vulgo sinalecum possumus. Proplasticem accipiunt, ubi futuri operis formas consingunt plastæ ex creta: nam si id ipsum ex cera sculptor facit, protypus dicitur: si ex ligno architectus, modulus. Ab statu verò nuncupate creduntur statuæ. Statuum autem a sunt recti, alij flexi, quidam et obliqui. g Dimidium.] Hymnisticum est Hesiodi, citante Luciano in Hermotimo: quo significatum est, maximam difficultatis partem in aggrediundo negotio stram esse. Illud Horatius in epistolis libr. 1. ad Lollium ad hunc modum expressit: Dimidium facti, qui bene cepit, habet. Satius autem esse liberos liberalitate retinere, quam metus, scribit Plutarch. de educandis liberis: Obdurescunt enim, inquit, et abhorrent à laboribus, tum propter verbera, tum propter contumelias. Refert hoc de se Erasmus in institutione puerorum. Et exempla passim sunt obuia, multa illustria puerorum ingenia à studijs deterreni orbiliorum plagositate. Rectius generosus animus ducitur (ut Seneca ait) quam trahitur.

h Ita ut mox in lachrymas.] Artes à verberibus male auspicari inuenibus, Isocrates apud Aphthonium in Chria etiã testatur: Amator, inquit, eruditionis à laboribus auspicatur, sed laboribus desinentibus in vilitatem. i Duæ mulieres.] Hoc Luciani sententiam seu visio, ut iam diximus, conuenit cum Prodicæ Cæi sophistæ firmamento, quo induxit Voluptatem et Virtutem in solitudine Herculi adhuc puero apparuisse, ut verã velleret, sibi cœniam vite assumeret. Hac turpi et deformi erat habitu, sed gemino ac nativo decore pulchra: illa ornatis simis vestibus ac calcæis induta. Nihilominus ille Herculem dixit Voluptati Virtutem anteposuisse. Huius Prodicæ $\sigma\upsilon\lambda\lambda\epsilon\gamma\mu\epsilon\tau\alpha$ et τὴ ἡγελέης Xenophon lib. ἀπομνημονεύσεων 2. citat.

Meminit eiusdem Quinti. lib. 9. cap. 2. Cic. lib. Offic. 1. & ad L. Luceium epist. lib. 5. Nec dissimilis est Christi doctrina de arcta & lata porta, Matth. 7. & Pythagora de litera bicorni, de qua præter Virgilij carmen videndus est Laetantius lib. 6. cap. 3. & 4. citius verborum partem aliquam, quia huc mirifice quadrant, subiungam. Dicunt, inquit, humana vite cursum T. litera esse similem, quod unusquisq; hominum, cum primum adolescentiæ limen attigerit, & in eum locum venerit, ubi se via findit in ambas, hæreat nutabundus, ac nesciat in quam se partem potius inclinet. Si ducem nactus fuerit, qui dirigat ad meliora titubantem: hoc est, si aut philosophiâ didicerit, aut eloquentiâ, aut aliquid honestæ artis, quo euadat ad bonam frugem, quod fieri sine labore maximo non potest, honestâ ac copiosam vitam disputant peracturum. Si verò ad doctore frugalitatis non venerit, ad sinistra vitam, quæ melioris speciei mentiatum incedere: id est, desidia, luxuria, inertiaq; se iradere, quæ suavia quidem videntur ad tempus vera bona ignorant, posse autem amissa omni dignitate, ac re familiari, in omnibus miseris ignominiaq; vitæthurum, &c. Hesiodium binium exponit etiam Plato in Protagora & de Legibus 4. Nrs in libro nostrarum Mythologiarum secundo Herculem Prodicum. Silius porro Italicus lib. 15. Xenophontis figmentum ab Hercule in Scipionem transtulit, atque sub lauro de bello cogitanti Virtutem ac Voluptatem apparuisse fingit, ubi Voluptas Scipioni Virtutis incommoda proponit, & suis etiam blanditijs allucit. Virtus autem Voluptatem increpat, quod suis lenocijs iuuenum animos irretire conetur, atque seducere, & varijs argumentis ad se amplectendam suader. tum Romam in exemplum assumit, quæ ab exiguis inijs profecta, eò creuerit, ut totius Orbis regina facta sit, ubi florissimæ vrbes luxu sint euerse. [Humanitas] Humanitatem ab homine, quemadmodum & virtutem ex viro appellatam, doctissimorum scriptis accepimus. Unde & Terentianus ille Chremes, humani nihil à se alienum putat, quod homo sit. Est enim humanitas hæc, non illa quam Græci Φιλανθρωπία vocant, sed quam idem μυθολογία nuncuparunt, à qua tamē illa prior manare videtur: quod qui harum artium studiosi liberalissimis, quasi in Helicone aut Parnasso sunt doctri-

visque versati ad omnem humanitatem, comitatem, & morum suavitatem compositi, informatique esse videantur. Quod & Quidius ad Gecinum scribens, praeclare canit:

Artibus ingenuis, quarum tibi maxima cura est,
Pectora mollescent, asperitasq; fugit.

Nam ingenuæ seu liberales idcirco appellatae sunt, quod libero ac ingenio sint homine dignæ: sine quod liberos suos sectatores efficiant, & in fastigio rerum humanarum quasi reges collocent & reponant. Sed humanitatem quoq; (vt dixi) non adu seu eruditionem veteres appellarunt, puto quod ea in solos homines, non etiam in belluas cadat: vel quod eos quibus adiungit sese, verè homines faciat: hoc est, omni cultu humanitatis informet. Hæc est felix illa moly, cuius beneficio Ulysses ille, ne sociorum more suorum in belluam vereretur, seruatus est. Hæc omnium mater est artium, quasi dicas Mnemioyne Musarum. Hæc donum atq; inuentum Deorum. Hæc nos primum ad Deum cultum, deinde ad ius hominum, quod scitum est in generis humani societate, tum ad modestiam, magnitudinemq; animi erudit, eademq; ab animo tanquam ab oculis caliginem dispulit, vt omnia supera, infera, prima, vltima, media videremus. Hæc rationibus constat, vt puto, citra humanitatis artes, homines nihil minus quam homines esse, ac proinde non tam aquam & ignem homini necessaria videri quam eruditionem. [Redi-
tibus.] *ἐπιπέρι τῶν ἀστροδῶν*, legit Micyllus: non ἀστροδῶν.
m Talibus scilicet ornamentis] Non dissimilia promittit Cic. Q. Fratri in 1. epistola, de Asia rectè & prudenter administranda. Nam Graci quidè, inquit, sic se viuente inuuebuntur, vt quondam ex annaliū memoria, aut etiam è celo diuinitū hominem esse in provinciam delapsum putent. n Digno te demonstrat.] Digno monstrari & dici, hic est, aliquando pulchrum est, vt illud Ecce agnus Dei. & οὐ αὐτὸς ἐστὶ ἀγνὸς θεὸς. & quod de Telamone memoratur, ob cuius os (ait Cicero) Graij ora obuertebant sua. Et Persius satyra 1: At pulchrum est digito monstrari & dici, hic est. ¶ Aliquando contumeliosum est, vt illud: Ecce somniator venit. Lucianus in Harmonide: iniurba insignem esse, digitoq; demonstrari. o Demosthenem.] *Ἀφθονίου ἐν Χρῖα*, Respice Demosthenis vitans,

qui ut oratorum omnium laboriosissimus, ita clarissimus evasis.
 p Socrates.] Fuit Socrates Sophronisci lapidarii filius, qui e-
 ita feruisse et sculpsisse lapides dicitur. Afferunt quidam Grates
 vestitas, q̄ sunt in arce, illius opus esse. Unde et Timon illum in
 Sillis, Laërtio referente, sculpsit lapidum dixerit. q̄ Niobē.] Fa-
 bulam Niobes vide apud Ovid in 6. Metam. Alcmena apud
 Theocritū Etyllio 26. dicit, se crebrius plorare quàm pulchram
 Niobem. vide ea quæ annotavimus in Philopæne in Tragopoda-
 gra. r Somnia enim mirifica sunt, & mira operari solēt]
 Eorum quæ in somno videmus, quinq; esse genera Macrobius
 ait, aut enim est somnium et visio, aut oraculum, aut insomni-
 um, aut visum. Somnium, ut paucis agam, est quando per fi-
 guras et ambages aliqua res in somno ostenditur. Insomnium
 est, quando id quod vigilantem fatigavit dormienti se ingerit.
 Visio est, cum id quis videt, quod eodē modo quo appareret, e-
 venit. Oraculū est, cum in somno parens, vel alia sancta gra-
 viusq; persona seu face: dos, vel etiā Deus aperit eum: ut utrius quid aut
 non eventurum, sciendū, vitandūq; denunciat. Visum est, cum
 arbitramur in nos dormientes irruere armatos, vel passim vagari
 formas. In quo genere est incubus, qui putatur inuadere dormi-
 entes, et pondere suo pressos degravat. Medici ferē in ea sunt sen-
 tentia somnia constitutionis seu cōplexionis hominum argumē-
 ta esse. Sic apud Avicennam observavimus canone 1. cōplexionis
 æqualis et reperaturæ certū haberi argumētū somnia iucunda, cus-
 tiusmodi sunt odorū, caninum, coniuviōrū, dignitarum. In æqualis
 verò ac nō reperaturæ cōplexionis indicitū est, cum quis ita p̄ quie-
 tē adficiatur, ut moveri posse non videatur, aut onus maius q̄ quod
 ferre queat suslineat, vel etiam loqui non possit. Cuius generis
 somnia Galerius ad divinitia appellat. Averrois quarto colli-
 get cap. 15. Si imagines, inquit, concipiuntur ignitū, hi is rubra
 prævalet. Eandē vero atram pellere prænuñtians somnia terrificā,
 &c. Iamblicus in lib. de mysteriis, et Strab. li. 8. scribit, in tem-
 plo Asculapū quod in Epidaurō est, ægros consuevisse somnia
 captare è quib. prosperā valetudinē cōgere possent. Et Herophi-
 lus somnia quædam appellat θεῶν ὄψα, hoc est, à Deo inspirata,
 q̄ necessariō cōtingant. Quædam physica, quædam Syncraticæ,
 cum scilicet illa nobis occurrunt in somno, quib. delectamur. Deū
 autem

autem olim per somnia multa & patribus sanctis, & alijs significasse, testatur li. i. era sacra. Sic per somnium Deus cohibet Abimelech, ne attingat uxorem Abrahami. Gen. 20. Per somnium hor-
 satus Deus Solomonem, ut petat ab eo quicquid voluerit. 3 Reg.
 3. Per somnium loquebatur prophetis Deus. Num. 22. Et respon-
 debat interrogantibus se. 1. Reg. 28. Somnia duo quae vidit, narrat Ioseph fratribus suis, quibus praemonstrabat Deus ipsum futurum prin-
 cipem fratrum. Gen. 39. Somnia pincernae et pistorum regis Aegyptiorum
 interpretatur Ioseph. Gen. 40. Somnia Pharaonis quibus fertilitas
 7. annorum, item 7. annorum fames ostendebatur ei a Deo, Ioseph
 quoque interpretabatur. Gen. 42. Somnium interpretatur quidam
 comilitoni suo in castris Medianitarum, se tradendum esse a Deo in
 manus Gedeonis. Iudic. 6. Somniorum interpretationem Dei esse, te-
 statur cap. Gen. 40. Vide Aristotelis librum De divinatione per som-
 nium, ubi sub nomine insomnij videtur omnia quae nobis in somno
 observari possunt, comprehendere. s. Pegaso similibus. Pegasi
 equus alatus Pindarus nesciens, ex Medusa sanguine ortus,
 cum in montem Heliconem evoasset, vngui a saxum feriens fontem
 aperuit. Homerus autem de Pegaso fabulam omnium plenissimam narra-
 vit. 9. Ovid. 5. Metam. lib. 3. Fast. Plin. lib. 4. cap. 7. Non
 aliter quam Triptolemus olim, spargens quiddam in terram. Celeus
 Eleusinarum rex qui Cererem quarentem filiam, liberalissimam
 hospitio suscepisset, illa pro remuneratione ostendit ei omne genus
 agriculturae. Filium quoque eius Triptolemem recens natum, per no-
 ctam igne fovit, per diem diuino lacte nutriti et eum curru imponit,
 qui allatis serpentibus trahebatur, per totum Orbem misit ad frum-
 entorum usum hominibus indicandum. De Triptolemo Virg.
 in Culice. 11. Iudiciale.] *ἄρα* vixit fore se dixit, vel quod duo personae
 inter se decertent, vel quod forentes causa multis clepsydri peroreretur.
 Notat autem prolixam & ineptam orationem, quam etiam hybernium somnium
 vocant, quod hyeme noctes sint longiores, & proinde longiora somnia.
 x. Trinoctiale.] Facere, ut solet, reges vocat Hercules ab
 trinoctio illo quod traditur in eo concipiendi insumptum. Nota est
 fabula trinoctij concubitus Iouis & Alcmenae, vel ex Plauto, vel
 ex ipso Luciano in Dialogo Mercurij & Solis. y. Xenophon.]
 Videtur somnium hoc intelligere, quod est lib. 3. Anabasis, quo
 vidit Xenophon per quietem domum suam paternam fulmine co-
 ram collucere, &c.